

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright
31. 05. 2012.

Situacionistička internacionala

O ulozi SI

Situacionistička internacionala
O ulozi SI
1962.

Prevod: Miodrag Marković, 2008.
Du rôle de l'I. S., Internationale situationniste, Numéro
7, Avril 1962. Časopis Gradac (Čačak) br. 164-165-166,
Situacionistička internacionala, izbor tekstova, 2008, str. 144-146.

<http://anarhisticka-biblioteka.net>

1962.

drugih sila – i omogućava *predviđanje* nekih činjenica, koje se mogu proveriti naknadno. Ne zavaravamo se navodnom objektivnošću istraživača iz oblasti kulture i onoga što se obično naziva humanističkim naukama. Naprotiv, iza njihove objektivnosti stoji itisi broj zataških problema i ponuđenih rešenja. SI će morati da obelodani sve što je skriveno, čak i samu sebe, kao jednu od mogućnosti koje su „prikрили“ njeni protivnici. U tome ćemo uspeti – ukazujući na protivrečnosti koje su drugi odlučili da zaborave – ako se preobrazimo u delotvornu silu, kao što je to izloženo u *Hamburškim tezama*, koje su sastavili Debor, Kotanji, Troki i Vanegem, u leto 1961.

Nesvodljivi projekat SI je potpuna sloboda konkretizovana u delima i mašti, jer slobodu nije lako zamisliti u postojećim represivnim uslovima. Pobeđićemo samo ako se poistovetimo s najdubljim željama koje počivaju u svakome od nas i ako im dodelimo sva prava. Moderni marketinški „istraživači motivacije“ otkrili su u ljudskoj podsvesti želju za posedovanjem stvari; mi ćemo u njoj pronaći samo želju za raskidanjem životnih okova. Mi smo predstavnici ideje vodilje ogromne većine ljudi. Naša osnovna načela moraju ostati nesporna.

SI br. 7, 1962.

Mi smo apsolutno popularni. Bavimo se isključivo onim problema koje svi ljudi već osećaju u vazduhu. Situacionistička teorija se u narodu oseća kao riba u vodi. Onima koji misle da SI gradi neko spekulativno utvrđenje, poručujemo da stvari stoje upravo suprotno: mi ćemo se pomešati s ljudima, koji u svakom trenutku žive naš projekat, iako ga za sada, naravno, žive u uslovima oskudice i represije.

Svi koji to još nisu shvatili trebalo bi da prouče naš program. U tom cilju, dobro će im doći privremeni izveštaji o prevazilaženju postojećeg stanja objavljeni u *Situacionističkoj internacionali*, časopisu koji posle čitanja najnovijeg broja kod čitaoca budi želju da krene od prvog.

Specijalisti možda uživaju u iluziji da su ovladali izvesnim oblastima znanja ili prakse, ali nema tog specijaliste koji će izbeći našu sveznajuću kritiku. Svesni smo u kojoj meri nam nedostaju sredstva, pre svega neke informacije (bilo zbog nedostupnosti nekih važnih dokumenta, koji inače postoje, bilo zbog nepostojanja ma kakvih dokumenata o problemima do kojih nam je naročito stalo). Ipak, ne treba smetnuti s uma da je i tehnokratski ološ u istoj meri lišen informacija. Čak i u oblastima gde su, po sopstvenim standardima, izuzetno dobro obavešteni, oni raspolažu sa svega 10% informacija potrebnih da bi osporili naše tvrdnje. Takvu mogućnost pominjemo kao čisto stilsku figuru, pošto vladajuća birokratija po prirodi stvari ne sme da preteruje s količinom ponuđenih informacija, čak i kada njima raspolaže (ona ne sme da se obazire na to u kakvim uslovima ljudi rade i kako *stvarno* žive); otuda se od nje ne mogu očekivati kvalitativni pomaci. Nama nedostaje samo taj kvantitativni aspekt, za koji ćemo se izboriti u dogledno vreme, pošto već kontrolišemo onaj kvalitativni, kojim se umnožava količina raspoloživih informacija. Ovaj primer bi se mogao proširiti i na razumevanje prošlosti: moramo dati sve od sebe kako bismo produbili znanje i došli do nove procene pojedinih istorijskih perioda, a da se pri tom ne oslanjamo na stipendije koje sledeju istoričarima.

Gole činjenice, poznate svakom specijalisti, demantuju postojeću organizaciju stvarnosti (izgled predgrađa Sarsel, na primer ili način života Tonija Armstronga Džonsa) i predstavljaju njenu najneposredniju i najbrutalniju kritiku. Specijalizovani plaćenici su se predugo hvalisali time kako ne prikazuju samo činjenice već celu postojeću stvarnost. Neka

sada drhte! Njihovom lagodnom životu je došao kraj. Dotući ćemo i njih i svaku hijerarhiju iza koje se zaklanjaju.

Sposobni smo da u svaku disciplinu unesemo duh osporavanja. Nijednom specijalisti nećemo dopustiti da gospodari samo jednom oblašću. Spremni smo da se privremeno pozabavimo formama koje služe za izvođenje procena i kalkulacija, utoliko pre što nam je već poznata margina greške u takvim proračunima. Tako ćemo umanjiti mogućnost greške nastalu uvođenjem kategorija za koje znamo da su pogrešne. Biće nam lako da svaki put sami odaberemo teren borbe. Ako je potreban neki „model“, da bi se pariralo „modelima“ koji danas čine opšte mesto tehnokratskog pogleda na svet (bilo da je reč o totalnoj konkurenciji ili totalnom planiranju), onda će naš „model“ biti *totalna komunikacija*. Neka nam ne pričaju više kako je to utopija. Utopija je samo hipoteza koja nikada nije bila u potpunosti realizovana u stvarnosti, ali isto se može reći i za ma koju drugu hipotezu. Ipak, mi smo s teorijom potlača, kao ireverzibilnog izraza, jedini došli u posed njenog komplementarnog faktora. „Utopija“ više nije moguća, jer uslovi za njenu realizaciju već postoje. Ti uslovi se zloupotrebljavaju da bi poslužili očuvanju postojećeg poretka, koji je toliko apsurdan da svoju *svoju utopiju mora da ostvaruje odmah i po svaku cenu, a da se pri tom niko, čak ni naknadno, ne usuđuje da formuliše teoriju na kojoj je ona zasnovana*. To je *obrnuta utopija* represije: sva vlast je u njenim rukama, a niko je ne želi.

Svojim egzaktnim istraživanjima ne ispituje samo negativni već i „pozitivni pol otuđenja“. Uporedo sa utvrđivanjem bede bogatstva, u stanju smo da iscrtamo kartu sveta koja prikazuje ekstremno bogatstvo bede. Te karte, koje pripadaju novoj vrsti topografije, biće prva realizacija „humane geografije“. Na njima ćemo nalazišta nafte zameniti popisom neiskorišćenih nalazišta proleterske svesti.

U takvim uslovima, lako je razumeti opšti ton našeg odnosa prema jednoj nemoćnoj intelektualnoj generaciji. Tu neće biti nikakvih ustupaka. Jasno je da iz one mase koja spontano razmišlja na isti način kao mi treba skoro u celosti isključiti intelektualce, odnosno, ljude koji se, pošto su zakupili monopol na savremenu misao, po prirodi stvari moraju zadovoljiti vlastitim mišljenjem o drugim misliocima. Pomirivši se s takvom ulogom i s vlastitom nemoći, oni zatim raspredaju priče o opštoj nemoći

ljudske misli (videti one izdavačke pajace koji su časopis *Arguments* br. 20 posvetili upravo takvim intelektualcima).

Od početka naše zajedničke akcije nismo ništa krili od drugih. Ali, naša igra je sada postala toliko ozbiljna da više ne želimo da gubimo vreme na raspravu s nezvanim sagovornicima. Naših pristalica ima svuda. Ne želimo da ih razočaramo. Tu smo da ih naoružamo.

Što se tiče sagovornika kojima vredi posvetiti vreme, unapred ih upozoravamo da odnosi s nama nikada nisu bezazleni. Nalazimo se na odlučujućoj prekretnici. Iako smo svesni razmera sopstvenih grešaka, ipak imamo pravo da od potencijalnih saveznika očekujemo da naprave potpuni izbor. Moraće da nas prihvate ili odbace u celini. Nećemo se upuštati u detalje.

Nema ničeg neobičnog u izricanju ovih istina. Daleko je neobičnije što svi specijalisti za istraživanje javnog mnjenja dosledno prećutkuju opravdani gnev masa, koji bi svakog časa mogao da eksplodira. Svi će biti zaprepašćeni kada uskoro narod počne da progoni i veša arhitekta po ulicama Sarsela.

Neuspeh drugih grupa, koje su u manjoj ili većoj meri sagledale nužnost predstojećih promena, potiče iz njihovog pozitivnog načina razmišljanja. Bilo da pokušavaju da budu umetnička avangarda ili neka nova politička formacija, sve te grupe veruju da bi trebalo sačuvati nešto od stare prakse i tako upadaju u grešku.

Oni koji žele da se prebrzo konstituišu u neki pozitivni politički činilac, u potpunosti se oslanjaju na tradicionalnu politiku. Na isti način, mnogi su požurivali situacioniste da se konstituišu kao pozitivni umetnički projekat. Naša snaga je u tome što smo se oduprli takvim zahtevima. Naša dominantna pozicija u modernoj kulturi na najbolji način je potvrđena odlukom konferencije u Geteborgu da sve umetničke proizvode članova SI, koji će dati podjednak doprinos razaranju i konsolidovanju njenih sadašnjih okvira, ubuduće treba nazivati *antisituacionističkim*.

Interpretacija za koju se zalažemo u kulturi može se smatrati za običnu hipotezu, koja će u stvarnosti veoma brzo biti proverena i prevaziđena; ali, ona ipak ima neka suštinska obeležja stroge naučne verifikacije, utoliko što objašnjava i klasifikuje određen broj pojava koje su drugima deluju nepovezano i neobjašnjivo – koje se ponekad čak *prikrivaju* delovanjem